

MANJOLA TERSHANA

**FUSHAT KRYESORE TË HUAZIMEVE NË PUBLICISTIKË
(RUBRIKAT E STRUKTURIMIT TË GAZETAVE)**

Publicistika është një mjet i pazëvendësueshëm dhe luan një rol të jashtëzakonshëm për informimin masiv të shoqërisë sonë të sotme. Përgjithësisht, gjuha e saj është një pjesë e gjuhës shqipe standarde. Publicistika ka një gjerësi rrezatuese të madhe, mundësi të mëdha e rol e ndikim të fuqishëm për ngritjen e kulturës së gjuhës dhe normativizimin e zhvillimin e mëtejshëm të gjuhës shqipe standarde. Sipas prof. Xhevat Lloshit “Publicistika në kuptimin e gjerë përfshin çdo shkrim ose fjalë me temë shoqërore-politike nga aktualiteti, kurse në kuptim më të ngushtë përfshin shkrimet (libra, broshura, artikuj, pamflete, fjalë të përgatitura me shkrim), që rrahin pak a shumë në mënyrë të plotë a të përqendruar një çështje aktuale.

Gjuha e publicistikës është pjesë e pandashme e “Gjuhës shoqërore e politike dhe ndikimi i saj shpjegohet me gjerësinë e depërtimit të saj”. Këtu, për shkak të një përdorimi të jashtëzakonshëm nga përmasat të gjuhës së shkruar e të folur, aktualizohet më shpejt dhe me intensitet më të madh çdo dukuri gjuhësore; aktualiteti i përmbajtjes shndërrohet në aktualitet gjuhësor.

Por në kohën kur shoqëria jonë është shumë e hapur ndaj botës, kur interneti, mediat e shkruara dhe ato pamore e sjellin shumë shpejt lajmin, në publicistikë ndjehet ndikimi i fuqishëm nga jeta politike e shoqërore e vendeve të tjera dhe në gjuhën e saj ndikimi është i dyanshëm:

- a. ka zgjeruar mundësitë për të përfituar nga mjeshtëria e të shkruarit
- b. ka sjellë një vërshim të panevojshëm të huazimeve

Përgjegjësia e gjuhës së publicistikës është shumë e madhe për kulturën gjuhësore në përgjithësi të kombit dhe ne duhet të luftojmë që të shkruajmë shqip, në kuptimin që të mënjanojmë në skajshmëri hyrjen e fjalëve të huaja e të panevojshme dhe që e dëmtojnë gjuhën shqipe si shtyllën kryesore të kulturës sonë kombëtare dhe si mjet themelor i identifikimit si shqiptarë.

Është një fakt shumë i njohur se shumica e fjalëve të huaja (të panevojshme ose të nevojshme qofshin ato) hyjnë nga gjuha e shkrimit (kryesisht nga gazetatat, lajmet televizive, përkthimet politike, informative etj.) dhe nga gjuha e folur televizive dhe radiofonike. Madje studiuesi Q. Murati thotë se huazimet e panumërta nga mediat e shkruara i kanë zënë frymën dhe po e kërcënojnë seriozisht shqipen e ditëve tona.

Në këtë pjesë të punimit do të paraqesim shembuj të marra nga gazetat e përditshme si në Shqipëri ashtu dhe në Kosovë duke i ndarë sipas fushave (rubrikave) në të cilat strukturohet informacioni në një gazetë.

a. Huazimet në rubrikën “Politikë”

Shqipëria sot në **axhendën** e ministrave të BE (Gazeta Shqip); Mbledhja do të drejtohet nga përfaqësuesja e **Unionit** për Politikën e Jashtme, Catherine Ashton. (Gazeta Shqip); Javën e kaluar në Tiranë mbërriti i dërguari i BE-së si negociator, Miroslav Lajcak dhe pritet që deklarata e Ashton të ketë në përmbajtje edhe **situatën** e krijuar në Shqipëri pas tragjedisë së 21 janarit. (Gazeta Shqip); **Bilanci** i tre **personave** të vrarë në **bulevardin** jashtë godinës së Këshillit të Ministrave në Tiranë dhe dhjetëra demonstrues e policë të plagosur, do të zërë një vend kryesor në takimin e sotëm në Bruksel. (Gazeta Shqip); Përshkallëzimi i dhunës gjatë protestës së 21 janarit në Tiranë duket se e ka kthyer çështjen shqiptare në një **emergjencë** për **shefat** e diplomacive të Bashkimit Europian (Gazeta Shqip); Në përmbajtje të saj **komisioneri** Fule është përqendruar në tri çështje: reforma zgjedhore, kriza politike dhe liberalizimi i vizave (Gazeta Shqip); Unë ju **inkurajoj** juve të ndërmerrni gjithë hapat e nevojshëm për të **garantuar** në maj dhe në të ardhmen standardet më të larta të mundshme, siç i shkon një vendi që **ka aplikuar** për anëtarësim në BE”, - thuhet në letrën e Fulesë (Gazeta Shqip); Vetëm 3 ditë para protestës së 21 janarit, komisioneri europian, Stefa Fule ka shprehur gatishmërinë e tij për t’u përfshirë sërish në zgjidhjen e ngërçit politik. “Jam i sigurtë se ju ndani me mua shqetësimin madhor për vazhdimin e ngërçit politik, që përbën një pengesë **serioze** ndaj përmbushjes së kriterëve të Kopenhagës. (Gazeta Shqip); Gjithashtu ai po mban peng reforma të rëndësishme të nevojshme për progresin drejt BE-së dhe po dëmton **imazhin** e pjekurisë politike e demokratike të Shqipërisë, çfarë vendi është përpjekur të ndërtojë gjatë dy **dekadave** të fundit (Gazeta Shqip); Rinisja e **aktivitetit** të plotë **parlamentar** është e domosdoshme për Shqipërinë, që të **fokuset** në sfidat e ardhshme në rrugën drejt BE-së (Gazeta Shqip); nëse ka sy për të parë e veshë për të dëgjuar, Saliu duhet ta kuptojë se demonstrata e djeshme dhe të gjitha demonstratat që do të pasojnë përditë e përjavë , nuk janë protesta të partisë Socialiste, por shprehja e indignatës së një populli, të ardhmen e të cilit e ka marrë peng regjimi i kusarisë e **matrapazllëkut** (Shqip, 20 shkurt 2011); Ai u është përgjigjur edhe akuzave të bëra dje nga kreu i PS-së ndaj ish lidërshit socialist, duke nënvizuar se mes tyre ka një ndryshim të madh. Sulmet e kreut të PS-së ndaj Metës dhe Nanos janë shenjë **inferioriteti** (Gazeta Shqip); Nano dhe Meta e bënë PS-në një shkollë të respektimit të vlerave demokratike, të ngritjes së institucioneve demokratike dhe sulmet e djeshme të Edi Ramës janë shprehje e një **kompleksi inferioriteti** dhe një **fobie** të njohur për tipa **karakteropat**, i cili i **kompleksuar** prej asaj çfarë e lidh Fatos Nanon dhe Ilir Metën me emrin dhe historinë e PS-së, gjen si të

vetmen rrugë sulmin kundër tyre, që në thelb është një sulm ndaj vlerave të vetë PS-së, është një sulm dhe një provokim edhe kundër anëtarëve, simpatizantëve dhe të gjithë votuesve të Partisë Socialiste”,- tha Luan Rama (Gazeta Shqip); Kjo është e vërteta më e rëndë e **implikimit** politik të “shoqes së bulevardit” që drejton institucionin e akuzës për të mos e zbardhur ngjarjen dhe për t’i bllokuar dhe **devijuar** hetimet (Gazeta Shqip, 20 shkurt 2011); **Mazhoranca** do të mbledhë sot në shesh me mijëra qytetarë në kuadër të koncertit festiv që do të zhvillohet në sheshin “Nënë Tereza” me rastin e 20 vjetorit të rrëzimit të bustit të ish diktatorit Enver Hoxha (Shqip, 20 shkurt 2011); Jashtë tyre, çdo gjë tjetër është **iluzive**”,- tha Berisha. Ai e cilësoi këtë ditë, “si ditën e kujtesës kombëtare, nderimit të vuajtjeve, persekutimeve, torturave çnjerëzore, ekzekutimeve, genocidit dhe krimeve kundër njerëzimit që regjimi i Enver Hoxhës dhe bllokmenëve të tij kreu ndaj shqiptarëve në 45 vite të sundimit të tyre” (Gazeta Shqip, 20 shkurt 2011); “Muri i Berlinit” u rrëzua më dt 8-11 dhjetor në Tiranë, por nga ana tjetër, dua të pranojmë se prania e bllokut **omnipotent** dhe e shtatores së diktatorit të cilin Bashkimi Demokratik Evropian në deklaratën e tij në maj të vitit 1991 do ta cilësonte si Hitleri i Pasluftës i Evropës, i bënte liritë tona jo reale, e bënte **opozitën** shqiptare jo reale (Gazeta Shqip, 20 shkurt 2011); Qënia në politikë deri në mars 92’ ka qenë një shprehje e dëshirës sime për të dhënë dhe unë **kontributin** në ndryshimin e sistemit **totalitar** dhe ndërtimin e një sistemi të lirë demokratik (Gazeta Shqip); Gjithmonë jam marrë më shumë me politikë, kur PD-ja ka qenë në **opozitë**, siç duket kjo vjen nga shpirti im “rebel” dhe dyshues dhe ndoshta që në politikë bëj më mirë **opozitarin** (Gazeta Shqip). Në **momentet** kur unë kam vendosur të merrem seriozisht me politikë, kam gjykuar se kam elementet bazë për të **kontribuar** në këtë profesion (Gazeta Shqip); Sa ka ndikuar të qëniti elbasanas në **performancën** tuaj politike? Natyrisht në një shoqëri dobësitë që vihen re bëjnë **efekt** shumë më të madh **mediatik**, duke shtuar dhe faktin që një pjesë e mirë e politikanëve, për shkak të inteligjencës së tyre, mendojnë se duke dalë në TV i rrisin vlerat e tyre, por harrojnë se TV është vrasës për individët me mendim **mediokër** (Gazeta Shqip, 20 shkurt 2011); Problemi qëndron se si do t’i përdorë shoqëria këto **instrumente**, për t’u bërë **eficiente** (Gazeta Shqip); Ne shqiptarët dallohemi për shfrytëzim jo racional dhe eficient të aseteve dhe madje shpeshherë, i shfrytëzojmë në mënyrë të tillë që ato në vend që të jenë burim zhvillimi, kalojnë në burim pengimi ose në vend që t’i sjellin të mira shoqërisë, i sjellin të këqija (Gazeta Shqip); Kjo gjë do të ishte realizuar, sipas gjykimit tim, nëse do të kishim zgjidhur drejt: pronën si elementin bazë të ekonomisë së tregut të lirë; **dilemën** midis individit dhe shoqërisë; **dilemën** midis të sotmes dhe së nesërme; **dilemën** e të qënurit Sokrat i vuajtur apo Derr i kënaqur; **dilemën** midis politikës dhe ekonomisë dhe mjaft **dilema** të tjera (Gazeta Shqip); Nga **eksperienca** ime të punosh në **opozitë** në Shqipëri është shumë e vështirë për

dy **arsye** (Gazeta Shqip); Frika se me këtë proces do të akuzohej, duke rritur në mënyrë **fiktive** numrin e **minoriteteve**, u shpreh menjëherë nga intelektualët shqiptarë dhe po kështu nga grupe të caktuara interesi, siç është **komuniteti** çam në Shqipëri (Gazeta Shqip); Shqetësimi u fokusua kryesisht tek një pjesë e shqiptarëve të cilët për interesa të ditës mund të deklaronin se i përkisnin etnisë greke, nisur edhe nga **eksperienca** e hidhur që vendi ynë ka pasur me këtë çështje me një pjesë të popullsisë që jeton në Jug (Gazeta Shqip); Gjithashtu Bollano shfaq shqetësimin e moskthimit të pronës së Kishës Ortodokse dhe **artefaktet** fetare të përvetësuara gjatë diktaturës komuniste (Gazeta Shqip); Unë besoj fuqimisht se është në interesin më të mirë të Shqipërisë që kërkon integritetin në Evropë, që të trajtojë pakicat e veta në atë mënyrë që **insiston** të trajtohen shqiptarët etnikë në vendet fqinjë (Gazeta Shqip)

b. Huazimet në rubrikën “Ekonomi”

KLSH: Dogana e Tiranës, **evazion fiskal** me vendet arabe dhe latine (Gazeta Shqip); Lumë shkeljesh dhe abuzimi me ligjin janë gjetur nga Kontrolli i Lartë Shtetit në Doganën e Tiranës, gjatë **inspektimeve** të kryera në muajt mars-korrik 2010. Duke filluar që me marrjen në **konsideratë** të **rekomandimeve** të dhëna nga KLSH-ja (Gazeta Shqip); Nga kontrolli u **konstatua** se disa **subjekte** kanë importuar mallra të ndryshme, të cilat **autoriteti** doganor **kompetent** i ka zhdoganuar me çmim fature (**transaksion**), pa bërë asnjë ndërhyrje ligjore, kur për këto artikuj ka pasur çmime **referuese** të **publikuar** në Dosjen e **Referimit** të Vlerës Doganore të mallrave (Gazeta Shqip); Për **procedurat** e shqyrtimit të Vlerës Doganore, burimet e **informacionit** dhe afatet e **publikimit** të Dosjes me të dhëna të Disponueshme, si dhe zhdoganimin e automjeteve e të pjesëve të këmbimit të tyre. Më tej në raport **konstatohet** se, nuk janë mbajtur kurdoherë në vëmendje kërkesat e përshkruara në pikën 2 të këtij udhëzimi, ku përcaktohen qartë **indiktorët** mbi të cilët mbështetet analiza për pranimin ose jo të vlerës së **transaksionit** të **deklaruar** (Gazeta Shqip); KLSH-ja vë në dukje se pika 2.5 e udhëzimit bën fjalë për vendet e **origjinës** si Azia, Lindja e Largët, vendet arabe, zonat e lira (**off shore**) dhe Amerika Latine, vende dhe rajone nga të cilat është kryer një pjesë e **konsiderueshme** e importeve të realizuara nëpërmjet kësaj dogane (Gazeta Shqip); Marrësi i mallrave ka historik shkeljesh, kurse vendi i ngarkimit nuk **korrespondon** me vendin dhe adresën e eksportuesit (Gazeta Shqip); Për këtë arsye, KLSH-ja deklaron se **autoriteti doganor kompetent** duhet të kishte marrë masa më të plota ligjore për të **garantuar** vlerën doganore të mallrave që janë importuar nëpërmjet kësaj dogane (Gazeta Shqip).

c. Huazimet në rubrikën “Aktualitet”

Franca ishte atëhere në mes të **“belle époque”** një term që shumë pak francezë do e përdornin për Francën e sotme (Free Press nje 26.02. 2011);

Nga qeverisja tek edukimi, kujdesi shëndetësor, komunikimi, papunësia dhe liritë civile, **panorama** sot është me vite dritë larg asaj që ishte në atë kohë, nëse do të mund të bazoheshim për gjykim tek udhëtarët e huaj (Free Press 26.02.2011); Por modernizimi i shpejtë i Serbisë dhe kulti i edukimit e **kishin impresionuar** shumë (Free Press 04.03.2011); Ishte sikur ktheheshe disa shekuj pas. Këtu gratë dukej sikur kishin të ngjitura me kostume që dilnin **direkt** nga ndonjë muze etnografie (Free Press 26.02. 2011); Rruga lindje-perëndim ishte aq e keqe sa dhe mushkat, me të cilat udhëtonte shpesh ajo dhe **guida** e saj, zhyteshin deri në gju në baltë (Free Press 26.02.2011); “Kjo kishte pasojat e saj,” do i shkruante ajo mamasë së saj me shumë humor, “për shkak se të gjithë heronjtë e tjerë, që janë shumë, **insistonin** që t’i ofronin pije asaj” (Free Press 26.02. 2011); Megjithatë ajo që ra në sy ishte se Ikonomu, sapo shkoj në Greqi u tregua edhe më **radikal** në **kauzën** që mbron duke folur për **mediat** greke (Free Press 26.02.2011); Dje në mbrëmje Kryeministri i parë i Shqipërisë pas-komuniste, Aleksandër Meksi, **promovoi** një libër (Gazeta Shqip); Njerëzit e lirë 20 vjet pas 8 dhjetorit janë njerëzit që nuk janë në pushtet, dhe të **frustruar** ato që janë në karriket e pushtetit (Gazeta Tema)

d. Huazimet në rubrikën “Rajoni”

Thaçi ka thënë se **koalicioni** është në interes të qytetarëve të Kosovës dhe se do të bashkëpunojë me Pacollin si **President** për të çuar përpara **axhendën** evropiane të Kosovës (Gazeta Shekulli); Ky është **koalicion** për Kosovën e Re dhe është me **legalitet** të plotë. Gjithçka do të mbyllet të hënën”, - ka thënë Thaçi. Kandidati për president Pacolli, në fjalën e tij tha se ky **koalicion** do ta **integrojë** Kosovën (Gazeta Shekulli); Marrëveshja ndërmjet dy partive, siç tha Thaçi është **publike** dhe më vonë pritet të qartësohen **detajet** e saj (Gazeta Shekulli); Edhe pse **audienca** nuk ka kuptuar asgjë në lidhje me këtë avari të vogël ishte Fredi ai që ndihej keq (Gazeta Shekulli); “Besoj se të zgjedhurit e Kosovës do të votojnë që unë të jem President i Kosovës dhe me fillimin e punës do të filloj **implementimin** e të gjitha **obligimeve** që të detyron Kushtetuta”, - theksoi **pretendenti** për president të ardhshëm të Kosovës (Gazeta Shekulli); Ushtruesi i detyrës së Presidentit të Kosovës, Jakup Krasniqi, ka thënë se së shpejti do të **konstituohen** institucionet e reja të dala nga zgjedhjet e 12 dhjetorit, të cilat para vetes do të përballen me sfida të reja të shtet-ndërtimit (Gazeta Shekulli); Pavarësia është vullneti dhe projekti i qytetarëve të Kosovës, i **implementuar** më 17 shkurt 2008 (Gazeta Shekulli) etj.

e. Huazimet në rubrikën “Kulturë”

Premierat botërore në kinematë “**Imperial**” (Gazeta Shqip); Për adhuruesit e gjinisë **aksion** dhe **fantashkencë** është filmi “unë jam numri katër”, me regji të D.J. Caruso, në role kryesore Alec Pettyfer, Timothy Olyphant dhe Teresa Palmer (Gazeta Shqip); Filmi ka për **protagonist** një djalë, John Smith, me prejardhje nga një planet tjetër (Gazeta Shqip); Është

një nga filmat **aksion** dhe **mister** ndër më të vlerësuarit nga kritika për **momentin**”, - thotë Altin Prifti, drejtor i përgjithshëm i “**Imperial**” (Gazeta Shqip); Një grua e re e cila jeton në Pogradec me vjehrrin e saj patriarkal, përjeton një histori dashurie në dyert e burgut, teksa shkon të takojë të shoqin në burg. Ndërkohë, “Amnistia” është pritur mjaft mirë edhe gjatë **projeksioneve** për publikun (Gazeta Shqip); Ai është futur në mesin e 16 filmave të **nominuar** për “Ariun e Artë” të këtij **edicioni** (Gazeta Shqip); Nora e ka **kontaktuar** me telefon Gjëbrenë. Pas gjysëm ore ai i ka **kontaktuar** prapë këngëtarët duke i thënë se janë të **suspenduar** nga pjesëmarrja në “Këngën Magjike”. Ajo çfarë tani i vjen keq është se ajo këngë nuk do të transmetohet edhe pse ajo është e sigurt se do të jetë një **hit**, ka thënë ky burim (Gazeta Tema); Kënga e Linda Halimit “**All mine**” që është në bashkëpunim me Nora Istrefin dhe D, **reper** nga SHBA, ishte konsideruar **favorite** qysh kur ishte **lancuar** në **yutube** (Gazeta Tema); Për mua, ekziston. Besimi në **ekzistencën** e Zotit është një perspektivë shumë personale perceptimi (Gazeta Tema); Gjuha është një **fenomen** psikologjik dhe se është e tillë, ne shprehim shumë më tepër nëpërmjet nuancave dhe ritmit tonë të brendshëm, sesa përmes fjalëve në vetvete (Gazeta Tema); Njerëzit janë **esencialisht** të mirë apo janë **esencialisht** të këqinj? Në **esencë** çdo njeri është i mirë. Nuk është kjo “**esencë**” ajo që përbën individualitetin tonë, por mënyra sesi e mbrojmë këtë **esencë** (Gazeta Tema); Konfliktet vijnë nga përplasja e përkatësive, e diçkaje të cilën e zotëron si pjesë të **ekzistencës** (Gazeta Tema); Cili është njeriu më i rëndësishëm, numrin e të cilit e kemi në **phonebook**? Do të ishit **dakord** që fëmija juaj të merrte pjesë në lojën televizive **Big Brother**? (Gazeta Tema); Besoj se ia vlen ta përfshini si **alternativë**, se mund të ishte një zgjedhje e mirë për shumë njerëz të ndershëm. Shqiptarët e fituan pavarësinë më 1912-ën apo e patën dhuratë prej **konjukturave** ndërkombëtare? Nuk mund të them “dhuratë”, por sigurisht që **influencuan** (Gazeta Tema); Do të ishit dakord të përkthehej në gjuhën shqipe “**Mein Kampf**” i Adolf Hitlerit? (Gazeta Tema); jeta dhe psikologjia kolektive, **amortizojnë** frikën për të nesërmen dhe si pasojë edhe **iniciativën**. Në cilën ngjarje të madhe të historisë botërore do të donit të kishit qenë **protagonist**? (Gazeta Tema); Duhet të jetë ndonjë formë **arketipi** apo metaforë e një lloj **fobie** ndaj **izolimit** që nuk mund të përbënte çudi (Gazeta Tema); “Shyqyr” apo “sa keq” që kemi internetin? Është një **avantazh** i madh, riciklimi. Ky lloj **ezaurimi** do të bëjë që jeta të bëhet e mërzitshme dhe të “teprojë”...(Gazeta Tema); ka dalë dëshmitar në gjyq dhe ka mbajtur me **devocion postin** e **shefit** të redaksisë në shtëpinë më të madhe botuese të librit në vend. Për mua, siç e kam thënë edhe më sipër, ai ishte një tip enigmatik, përderisa kryente detyrën e **shefit** të kuadrit...(Gazeta Tema); I paraqet shoqërisë hipokrizinë e “artistëve me zor” dhe “artit” që bëhej në funksion të saj. U flet të gjithëve për personalitetin e dyzuar të “inxhinierëve të shpirtrave” që donin të forconin

pozitat e tyre me libra **mediokër** për t'i shpëtuar emërimit në fshat, në veri apo gjetskë (Gazeta Tema) etj.

f. Huazimet në rubrikën “Arsim”

Kështu **maturantët** duhet të takojnë pedagogë që japin mësim në universitet e vendit, të bëjnë pyetje lidhur me cilësinë e mësimdhënies që secili ofron. Po ashtu, ata mund të shohin nga afër se cila mund të jetë **alternativa** më e mirë për të studiuar, cilat do të jenë degët që ata do të plotësojnë në **formularët** për regjistrim në universitetet dhe për të fituar një të drejtë studimi (Gazeta Shqip); Me këtë **moto**, do ta kishin pak më të thjeshtë daljen në “terren” **maturantët** e qyteteve të mëdha të Tiranës, Durrësit, Shkodrës, Vlorës, Gjirokastrës e Elbasanit. Ndërkohë që për **maturantët** e **periferisë**, fshatrave e zonave të thella, kjo do të thotë një shëtitje, ekskursion apo dhe udhëtim, në rast se do të synonin analizën e tregut të universiteteve në kryeqytet (Gazeta Shqip); Universitetet në këtë rast duhet të njoftohen për risitë e fundit dhe pedagogët të vihen në dijeni se nxënësit, kryesisht **maturantë**, do t'i marrin në pyetje, do t'u kërkojnë informacione, e madje do t'u **referojnë** edhe kërkesën për ndihmë për plotësimin e formularëve, gjetjen e një **alternative** më të mirë studimi, në bazë të notës mesatare, pritshmërisë në provime si dhe dëshirës për të fituar në degët e parapëlqyera (Gazeta Shqip); Sakaq, **maturantët** të cilët jetojnë në zona të largëta, nëse do e marrin seriozisht këshillën, duhet të bëjnë plane për të siguruar paratë e transportit, për të gjetur universitetin më të afërt pranë zonës së banimit e më pas, për të takuar pedagogë e profesorë të cilët do të bëjnë **konsulentët** për kandidatët për studentë (Gazeta Shqip) etj.

g. Huazimet në rubrikën “Teknologji”

Një shpërthim i fuqishëm diellor ka shkaktuar rrezatime të fuqishme valësh **elektromagnetike**, të cilat sipas **ekspertëve** janë nisur drejt Tokës (Gazeta Shqip); I ashtuquajtur “Shpërthimi X është më i forti i llojit të vet dhe mund të ndikojë sidomos tek mjetet e komunikimit të Tokës. **Observatori** i NASA-s që mbikqyr **aktivitetin** e Diellit regjistroi një vërshim të menjëhershëm e të vrullshëm rrezesh **ultraviolet** nga një njollë diellore (Gazeta Shqip); Pas rizgjimit verën e kaluar nga një periudhë qetësie disavjeçare, Dielli ka rinisur me forcë **aktivitetin** e tij dhe tani thonë **ekspertët**, një re grimcash po udhëton drejt planetit tonë ku mund të shkaktojnë stuhi të forta magnetike (Gazeta Shqip); Përherë e më shumë gjermanë po informohen me anë të internetit, prandaj shtypi, radio dhe televizioni ngadalë po e humbin betejën **mediale** (Gazeta Shqip); Në gazeta mund të lexoni atë që dje është shkruar në internet, është një prej **definicioneve** me gjysmë shakaje për gazetatat në Gjermani (Gazeta Shqip); Gazetat nëpër **kioska** nuk e kanë edhe lehtë qekur **portalet** e fuqishme të internetit, siç janë Spiegel **On-line** apo Bild **On-line** po mbulojnë maksimalisht me kohë të gjitha ngjarjet e rëndësishme dhe të parëndësishme

(Gazeta Shqip); Asnjë shtëpi serioze **mediale** nuk mund të paramendohet pa ofertën e vet për internet. Redaktorët të cilët më herët janë marrë me punë të **definuara** qartë në kuadër të një **mediumi**, janë bërë “gjithçka” që e kërkon interneti, sepse në internet publikohen tekstet, **audiodosjet**, fotografitë, **videoincizimet** e krejt këto duhet të paraqiten me një **dizajn unik** dhe të dallueshëm (Gazeta Shqip); “Ende nuk ka as **definicion** konkret për atë që bëjmë. Unë për vete them se jam **programues** i **prezantimit** të internetit dhe dizajnuar i uebit”, - ka thënë Juergen Strabag, redaktor në një **portal** të madh të internetit (Gazeta Shqip); Thuhet se 76% e përdoruesve gjermanë të internetit lexojnë këtë medium çdo ditë (gazeta Shqip).

h. Huazimet në rubrikën ‘Opinion’

Kjo ndodh sepse **liderët** dhe **leadershipi** në vend nuk kanë aftësi **axhustuese**. Aq më keq kur në mjaft raste është vënë re që në vendet në zhvillim **liderët** dhe **leadershipi** nuk krijohen mbi baza të shëndosha edukative dhe karriere, por mbi bazat e **influencave situacionale** (Gazeta Shqip); Është shumë interesant fakti se në përgjithësi **xheli** emocional apo **amalgama** emocionale e **liderit** ndikon në një masë shumë të madhe me emocionet e grupit që ai drejton (Gazeta Shqip); Në kohët **moderne** për **liderët** dhe **leadershipin** nuk ka më vend për stil **narcistik**, **autoritar** apo **autokratik** drejtimi, por për një stil pjesëmarrës dhe demokratik, të **kombinuar** me stilin e ecjes së lirë, që do të thotë se njerëzit në grup duhen lënë të lirë të veprojnë duke u motivuar në mënyrë pozitive dhe **efektive**, në mënyrë që të rritet **produktiviteti** i tyre (Gazeta Shqip); Aq më keq nuk ka vend në ditët tona për **liderë** e **leadership** të tipit **toksik**, që është një mënyrë drejtimi ku **lideri** dhe **leadershipi** **abuzojnë** me marrëdhënien se anëtarët e grupit duhet të ndjekin **liderin** dhe **leadershipin**, duke i vënë këta anëtarë në **situata** të vështira dhe të këqija, shpeshherë jashtë vullnetit të tyre, për të bërë veprime që dihet se janë të gabuara apo jo **efektive** dhe **eficiente** (Gazeta Shqip); Që një **leadership** të jetë **efektiv** dhe **eficient** duhet të ketë unitet midis tërë anëtarëve, duhet të ketë marrëdhënie **ndërpersonale** dhe anëtarët duhet të kenë shansin që të **kontribuojnë** mësojnë dhe të punojnë me ta dhe nga të tjerët (Gazeta Shqip);

i. Huazimet në rubrikën ‘Sport’

E prej vitit të ardhshëm do të përballen mes tyre në një **kompeticion** tjetër të garave, i cili mendohet se do të jetë mjaft **prestigjioz** dhe tërheqës për klubet dhe **tifozërinë** shqiptare (Gazeta Tema); Dhe këtë **iniciativë** e merr nën **patronat** vetë Familja Mbretërore Shqiptare (Gazeta Tema); Kur gjeti kohë të japë një intervistë **ekskluzive** për gazetën “Tema” (gazeta “Express”); Projekti i FC Prishtinës ishte i qartë dhe konkret, prandaj kërkova nga Oborri Mbretëror që të vihej dhe të **angazhohej** në krijimin e kushteve për realizimin e tij. Deri tani kanë qenë të kujdesshëm dhe diskret, që ky projekt të mos **devijonte** dhe të bëhej pjesë e ndonjë fushate për **marketing** politik (Gazeta Express); Ai beson se ky **eveniment** do të ndikojë që të zhvillohet dhe më tej

komunikimi në shumë **sfera** mes Shqipërisë dhe Kosovës (Gazeta Express); Kryetarët e federatave tashmë presin **finalizimin** dhe dorëzimin e planit përfundimtar të veprimit, që t'ua **prezantojnë bordeve** të tyre në Federata (Gazeta Express); Për këtë janë në dijeni edhe disa nga pjesëtarët e politikës së Kosovës dhe të Shqipërisë, edhe pse e kemi mbajtur në **diskrecion**. Gjithashtu, kërkojmë t'i ofrojmë seriozitetin **maksimal** dhe **rigoroz** jetësimit të kësaj ngjarjeje të madhe sportive (Gazeta Express); Gjithashtu do të shpërblehet golashënuesi dhe **asistuesi** i kupës së Mbretit me medalje dhe çmim parash (Gazeta Express); Paratë që klubet i fitojnë nga ky turne, do të jenë të **obliguar** t'i investojnë në kategori të reja dhe zbulimin e talentëve të rinj (Gazeta Express); Tashmë është krijuar një ankand i vërtetë për Shaqirin, ku kush ofron më shumë do të ketë **propabilitetin** që ta marrë 19 vjeçarin në gjirin e vet (Gazeta Express); Shaqiri në **edicionin** e kaluar u **inkuadrua** në ekipin e parë të Bazelit nga të rinjtë dhe pati një **edicion** të shkëlqyer. Sepse një vendim i gabuar mund të ndikonte negativisht në **evoluimin** e tij si futbollist (Gazeta Express) etj.

j. Huazimet në rubrikën “Shëndeti”

Është e njohur se qumështi, **produktet** qumështore si edhe **produktet** e tjera shtazore, përmbajnë një sasi të madhe të **transydyrave**. Këto yndyra karakterizohen me faktin se përmbajnë një apo më shumë lidhje dyfishe (Gazeta Shqip); Studimet e reja të realizuara tregojnë se **transydyrat** nga qumështi dhe produktet e tij, në realitet mund ta zvogëlojnë rrezikun nga sëmundjet e zemrës (Gazeta Shqip); Shkencëtarët i kanë ushqyer minjtë me ushqim në të cilin kanë **injektuar** sasi të mëdha të **transacidit** yndyror i cili është i pranishëm në qumështin natyror të kafshëve dhe në **produktet** e tij. Pas 16 javësh, **rezultatet** kanë treguar zvogëlim të sasisë së përgjithshme të LDL-së **kolesterolit** dhe **triglicerideve** (Gazeta Shqip); **Supozohet** se për aftësinë pozitive të veprimit të këtij **transacidi** yndyror është meritore aftësia e tij për zvogëlimin e prodhimit të **hilomikroneve**, grimca të cilat luajnë rol në transportin e yndyrave dhe të cilat **konsiderohen** edhe si faktorë të rëndësishëm në disa çrregullime **metabolike** (Gazeta Shqip); **Rezultatet** tregojnë se **transydyrat** natyrore dallojnë nga **transydyrat** e dëmshme të cilat më së shpeshti janë të pranishme në ushqimin e përpunuar dhe këto yndyra jonatyrore janë në lidhshmëri me rritjen e rrezikut për sëmundje të zemrës (Gazeta Shqip); Në varësi të problematikës dhe të moshës familjare, ndryshojnë edhe llojet e **medikamenteve** (Free Press); Por i rrituri është më **komod** për të ardhur dhe me temperaturë të mjeku, ndërsa fëmijës i duhet dhënë ndihma e parë për ta mbrojtur nga disa lloj rreziqesh (Free Press); Përsa u përket **medikamenteve** të tjera, siç janë ato kundër diuresë **akute** ose kundër të vjellave, duke qenë se shkaktarët e diuresë dhe të të vjellave janë të shumtë, është më mirë **konsulta** me mjekun, sesa mjekimi i shtëpisë (Free Press); Për dhimbjen e barkut përdorimi i çajit të nenexhikut është shumë i

mirë, është shumë **efektiv**. Gjithashtu nga bimët popullore është i **rekomanduar** çaji i malit, çaji i lule-blirit, shërbela etj. Janë të mrekullueshme për të qetësuar kollën, për të kaluar një gjendje gripale që është e shoqëruar me **inflamacion** të rrugëve të sipërme të frymëmarrjes. Kjo pasi shpesh herë na ndodh një gjendje **lipotime**, një dobësi e përgjithshme, që mund të lidhet me luhatjen e **nivelit** të sheqerit në gjak (Free Press); Larja me ujë dhe sapun shmang **fluksin** e madh të **infeksioneve** që mund të ketë **kontaminuar** plagën në ato **momente**. Nëse temperatura është e lartë, mund të bëhet **kombinimi** i paracetamolit me **medikamente** të tjera, siç është **hiporifenini**, i cili përdoret rëndom te fëmijët e vegjël. Nëse fëmija ka të vjella, atëhere marrja e **preparateve** mund të bëhet në formë supostesh, i cili ekziston në dy forma (Free Press); Kur ka **hypertension**, **ekskluzivitetin** e mjekimit e merr mjeku (Free Press); Nisur nga praktika jonë e përditshme, sëmundjet **reomatizmale** janë sëmundjet më të shpeshta që ne si mjekë hasim dhe sidomos **ostriartozat** ose siç mund të përshkruhen ndryshe në fazat më të **avancuara** të tyre, **ostroartrit**. Meshkujt janë më të **predispozuar** të preken te **kolona vertebrale**, ndërsa gratë te kyçet (Free Press) etj.

I. Huazimet në rubrikën “Digital”

Internet **Explorer** i **Microsoft** ka mbretëruar për vite me radhë në mënyrë të pakundërshtueshme, por edhe ardhja e **Firefox** dhe pastaj e **Google Chrome**, ka përzier kartat. **Chrome** po fiton terren në sajë të **performancës** së shkëlqyer në të gjitha platformat (Gazeta Shqip); **Rezultati** është **Firefox 4** tashmë është më i shpejtë se versioni 3.6, publikimi i fundit zyrtar (Gazeta Shqip); **Smartphone** revolucionarizon përdorimin e celularëve, shkruhen më pak sms. Koha që përdoruesit i dedikojnë **app-s**, një **software** i vogël i **smartphone**, ka arritur atë që u dedikohet sms-ve. Pjesa më e madhe e personave, kalojnë më shumë kohë duke luajtur me **Angry Birds** ose programe të ngjashme, sesa të flasin apo të **navigojnë** në rrjet (Gazeta Shqip); Miqtë me katër këmbë janë gjithnjë e më shumë **interaktivë**. Merita për këtë i shkon **aplikimeve Dogbook** dhe **Catbook** në rrjetin social më popullor, **Facebook**, që sheh një rritje të konsiderueshme të përdoruesve (Gazeta Shqip); Ky **indeks** shpjegojnë përgjegjësit e këtij projekti, është ndërtuar nga një **algorizëm kompleks**, që është llogaritur nga Universiteti i Teksasit, në bazë të të dhënave të jashtëzakonshme nga tre burime kryesore: **Symantec global Intelligence Network** (gazeta Shqip); Me **Norton Cybercrime Index** mund të konsultoheni **online** (për **windows Vista**) ose të konsultoheni **direkt** me **Norton 360 5.0** version i fundit **on- line** i sigurisë i krijuar nga **Symantec** (Gazeta Shqip); Popullariteti në rritje i shërbimit **Google**, përkatësisht **Youtube Stars**, do të mund të ngjallë më shumë konkurrencë në **Hollywood**. **Google** është duke u munduar të zgjerojë kanalet e **dedikuara** për të famshëm, të cilëve u ka ndarë nga 5 milionë dollarë, për të krijuar kanalin e tyre të **dedikuar** për **Youtube** (Gazeta Shqip) etj.